



NOVINKY, TIPY KE STUDIU ŠPANĚLŠTINY, ZAJÍMAVOSTI

## Jak se slaví Vánoce ve Španělsku?

Napsal Jazykové centrum Correct • 11. prosince, 2019 • 10 mins read

Rozbalit si dárky až na Tři krále? Dusit se hrozny na Silvestra? Najít si 28. prosince nalepený papírek na zádech? Tak přesně takové jsou vánoční svátky ve Španělsku. Podívejme se alespoň na některé ze zvláštních tradic Iberského poloostrova a hispánského světa.

### Vánoce přicházejí

Dnům před vánočními svátky samozřejmě předcházejí vánoční trhy, kde se Španělé zahřívají horkou čokoládou s mastnými **churros** neurčité chuti, obdivují pestrou výzdobu světýlek (madridské náměstí *Plaza Mayor* se může pochlubit ekologickým osvětlením) a ze stánků voní tradiční sladkosti. Například **turrón**, podobný „našemu“ tureckému medu. Jen pozor: ten z Jijony je měkký, zatímco třeba ten z Alicante není určen pro strávníky s citlivějším chrupem. Také se zpívají koledy (**villancicos**), kromě těch o bílých Vánocích, také třeba ty o cestě do Betléma na oslíku, nebo **Peces en el río**: o rybách, které mají pít vodu v řece, aby uviděly Ježíška...

Očekávání Vánoc v Katalánsku, jednoho ze 17 autonomních společenství Španělska, doprovázejí dvě překvapivé, řekněme, fekální tradice. Do Betléma mezi pastýře a svatou rodinu se umísťuje postavička tzv. **caganera**, panáčka, který v podřepu vykonává velkou potřebu, a malí i velcí jej nadšeně hledají. Figurka je natolik oblíbená, že si po celý rok v obchodu se suvenýry můžete zakoupit svého **caganera** anglické královny, papeže, Messiho či jiné celebrity. Druhou tradicí je **Tiό de Nadal**, anebo prostě **caga tío**. Původně šlo o poleno dřeva, kterému děti s postupem času začaly malovat obličej, nasadily mu tradiční baretku **barretina** a přikryly ho dečkou, aby se nenastydlo, a hlavně mu nosily jídlo, aby z něj pak na Vánoce... hm... vyšly dárky. Analogicky k trávicímu systému, čím více jídla mu nosily, tím větší dárky katalánské děti očekávají. Aby proces výdeje dárků urychlily, buší na Štědrý den do polena tyčí a s písničkou za hranicí slušnosti **Tiό** vyzývají k produkci dárků.



Caga tio  
ouest-france.fr

## ¡A comer! 25. prosince: Navidad, feliz Navidad

Během vánočních svátků se rodina samozřejmě sejde u stolu. Neexistuje však jednotné sváteční menu: každý kraj podává vlastní speciality. Jako předkrm naleznete často šunku s olivami, jinde zase sýr a na Baleárách si pochutnají na polévce, do níž si sýr můžete sami přidat. Jako hlavní jídlo někde jedí štiku, jinde tresku a v jiném kraji se neobejdou bez dobře opečeného selátka. Kromě *turrónu* se jako dezert servíruje **polvorón**. *Polvo* znamená prach, jde tedy o velmi drolivý dortík z mouky, sádla, cukru a skořice, který se vám mezi prsty doslova rozpadá na prach. Jedí se i marcipánové figurky, v Andalusii vám podají také **mantecado**, sádlové cukroví dochucené skořicí či citronem.

V některých nedočkavých rodinách se již 25. prosince objevuje evropská verze Santy, tzv. **papá Noel**, podobně vystrojený vousáč v červeném oděvu, který roznáší dárky. Většina dětí si však na dárky ještě počká.

## 28. prosince: Los Santos Inocentes

Den 28. prosince představuje den všech možných žertů a taškařic, jejichž účelem je co nejvíc a nejlépe napálit druhého. Pokud je vtipálek úspěšný, napálenému ubožáku (**inocente** znamená také prostáček, naivka) může na záda nalepit papírovou figurku. Mnozí si ani nenechají ujít příležitost se kamarádu vysmát. Původ svátku se však odvozuje od biblického příběhu, který je veselý pramálo: jde o vyvraždění nevinátek (*inocentes*), tedy malých dětí do věku dvou let, králem Herodem, který se pokoušel nalézt a zahubit Ježíše Krista, a to proto, aby jej nepřipravil o trůn a moc.



Svátek zamoučňených  
sites.google.com

Zdá se, že ani tragický příběh Španělům dobrou náladu nezkaží a mnohé kraje si tento svátek ještě vylepšily po svém. Ve Valencii volí svého Bláznivého starostu (*el alcalde de los Locos*), v Murcii se tančí a dokonce si volí mezi dětmi svého bláznovského biskupa (*Obispillo*), kterému v tento specifický den svěří biskupský stolec. V Alicante během tzv. *Festa dels Enfarinats* (Slavnost zamoučňených) na sebe rozdivočelí dospělí vrhají vejce, ale i petardy a na závěr velké bitvy (*batalla*) satirického podtextu se posypávají moukou.

A kdy přijdou dárky? Španělské Vánoce jsou skutečně velká jízda. Nejdříve je třeba pořádně oslavit Silvestra a dárky najdeme až...? Čtěte dále o španělských Vánocích [v následujícím článku!](#)



NOVINKY, TIPY KE STUDIU ŠPANĚLŠTINY, ZAJÍMAVOSTI

## Divoké španělské Vánoce – spolkli jste všech 12 hroznů?

Napsal Jazykové centrum Correct • 14. prosince, 2019 • 11 mins read

### Když noc je ještě mladá... 31. prosince: Nochevieja

Silvestr doprovází kuriózní zvyk: opravdu se doporučuje vzít si červené spodní prádlo, protože tento počin vám zajistí lásku na celý rok. Netoužíte-li tolik po lásce, jako spíše po hmotném zajištění, zvolte žluté spodní prádlo. Díky němu by vám neměly po další nastávající rok chybět peníze.

Španělsky se silvestrovské noci říká *Nochevieja*, tedy stará noc. Aby nás v novém roce čekaly jen samé příjemné věci, vyrábí se na mnoha místech Latinské Ameriky panák z hořlavých materiálů. Postavička se nazývá Starý Rok (*Año Viejo*), anebo prostě a jednoduše Starej (*El Viejo*). Vyrábí se v kruhu rodinném či s přáteli a sousedy a znázorňuje všechno špatné, co nás potkalo v minulém roce, a od čeho se chceme symbolicky oprostít: očistit ohněm. Starýho spálíme a vykročíme vstříc novému, šťastnějšímu roku.



„Spálíme Starýho“  
calendarr.com

Když odbíjí silvestrovská půlnoc ve Španělsku, je zvykem sníst 12 hroznů. Nejde však o žádné klidné degustování, ale s každým úderem hodin je třeba požít jednu celou kuličku. Aby všichni polykali své hrozny v pravý čas, mohou si v televizi naladit tradiční přenos odbíjení půlnoci z významného madridského náměstí Puerta del Sol. Ale pozor! Hodiny zde odbíjejí zvláštním způsobem, musíte se tedy nejdříve podívat na návod, abyste nezačali polykat hrozny s prvním zazvoněním, kdy se teprve spouští kyvadlo sférického tvaru a přináší pouhou „předehru“ k vlastnímu polykání. Tento nejtradičnější zvyk s sebou bohužel nese i jistý počet udušení, a to zejména z řad dětí a seniorů, kteří se snaží nezůstat ve slavení pozadu.



„Spolykej všech 12!“  
wearelatinlive.com

Na **Puerta del Sol** hned následuje masivní objímání všeho živého kolem. Nový rok se také vítá přípitkem jako jinde: popíjí se šampaňské anebo španělské šumivé víno cava a následuje celonoční slavení, které Španělé často ještě více oživují pestrými převleky: na hlavách jim vlají umělé vlasy barevných paruk, tančí a radují se v bláznivých kostýmech. Již na vánočních trzích najdete k tomuto účelu připravené různé klobouky, protože kdo by na Silvestra nechtěl mít na hlavě oblíbenou slepici.

## Velká jízda s hromadou dárků na konci: Reyes Magos (Tři králové)

Dlouho očekávanému rozdělování dárků předchází 5. ledna tříkrálová jízda (La *Cabalgata de los Reyes Magos*): Tři králové, španělsky Melchor, Gaspar, Baltasar, projíždějí městy s alegorickými vozy a jejich „služebníci“, zvaní *pajes* (*pážata*), rozhazují do chytivého davu bonbóny a rozdávají drobné dárky. Dříve údajně navštěvovali děti doma, aby si s nimi rozbalili dárky, ale to by dnes již zřejmě neprošlo. Jízda se těší takové popularitě, že ji zabírá i televize. Tak si například i nemocné děti plně užijí slavnosti a vši iluze vrcholného svátku v přímém přenosu. Je nutno podotknout, že některá města pojímají jízdu opravdu ve velkém: spolu s králi nechávají defilovat velbloudy, nebo dokonce slony. Každopádně se zdá pro děti výhodnější zanechat večer před spaním na viditelném místě trochu mlíčka pro znavené velbloudy, protože právě na nich k nim domů přijedou králové a složí jim dárky.



Tři králové  
as.com

Rozhodující a magická je tedy pro děti noc z 5. na 6. ledna. Jestli byly hodné, ráno doma najdou celou řadu dárků, v opačném případě jim Tři králové složí v pokojíčku hromadu uhlí. Ať už děti zlobily či nikoli, se svými rodiči pak posnídají tradiční koláč *roscón de reyes*. Svým kulatým tvarem a nazlátlou barvou připomíná korunu: korunu Tří králů, současně také korunu Krista, a tak i to, že on je král králů. Proto svým zdobením, tvarem i symbolikou koláč připomíná adventní věnec.



Tříkrálová jízda  
[decouvrimadrid.canalblog.com](http://decouvrimadrid.canalblog.com)

Tradiční *roscón* se vyrábí z mléka, vajec, mouky, pomeranče, datlí, kandovaného ovoce (barevné ovoce má znázorňovat drahokamy koruny). Současný pekařský trend přináší také varianty s různými náplněmi (se šlehačkou, smetanou, s čokoládou), aby si každý mlsný jazyk přišel na své. Co v *roscónu* ovšem nikdy nesmí chybět, je drobné překvapení. Šťastlivec, který ve své porci koláče nalezne postavičku (*figura*), dostane královskou korunu (nejčastěji vyrobenou z papíru), kterou pak nosí celý den: je zkrátka král. Nešťastník, který naopak nalezne bob (*haba*), sám zaplatí příští rok celý *roscón*.



Roscón  
[lolitalapastelera.com](http://lolitalapastelera.com)

Ať už vánoční svátky budete slavit kdekoli a jakkoli, nezbyvá mi než Vám popřát, jako José Feliciano ve známé dvojjazyčné vánoční písni, *¡Feliz Navidad, Próspero Año y Felicidad!* (veselé Vánoce, úspěšný rok a hodně štěstí!)

Španělské Vánoce však nezačínají až Silvestrem. Co tomu všemu předchází? Přečtěte si první díl tohoto článku, [jak se slaví Vánoce ve Španělsku](#).